

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius, el.p. aaa@aaa.am.lt, http://gamta.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

Klaipėdos apygardos prokuratūros
Klaipėdos apylinkės prokuratūrai
Ginai Skersinskytei
El. p. klaipeda@prokuratūra.lt

2021-01-
I 2021-01-11

Nr. (31)-A4-

Kopija:

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai
El. p. info@am.lt

Aplinkos apsaugos departamentui
prie Aplinkos ministerijos
El. p. info@aad.am.lt

Advokatų kontorai
GLIMSTEDT Bernotas ir partneriai
El. p. vilnius@glimstedt.lt

DĖL SPECIALISTŲ IŠVADOSE ESANČIŲ GALIMŲ PRIEŠTARAVIMŲ PAŠALINIMO ORGANIZUOJANT EKSPERTINĘ DISKUSIJĄ (KONSULTACINĮ PASITARIMĄ)

Aplinkos apsaugos agentūra (toliau – Agentūra), išnagrinėjusi Advokatų kontoros GLIMSTEDT Bernotas ir partneriai (toliau – Glimstedt) 2021-01-11 rašte „Dėl specialistų išvadose esančių galimų prieštaravimų pašalinimo organizuojant ekspertinę diskusiją (konsultacinį pasitarimą)“ (toliau – Glimstedt raštas) pateiktus teiginius dėl Agentūros atlikto vertinimo dėl Kuršių marių vandens būklės ir jai padarytos žalos, teikia šias pastabas.

Glimstedt rašte teigiama, kad yra prieštaravimų tarp Agentūros atliktų AB „Grigeo Klaipėda“ galimai nevalytų nuotekų poveikio Kuršių marių ekologinei būklei vertinimų: 2020-01-16 „Daugiametės Kuršių marių būklės ir tyrimų ties AB „Klaipėdos vanduo“ išleistuvu apžvalgos“ (toliau – **Apžvalga**) ir 2020-06-26 Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos (toliau – Departamentas) raštu Bendrovei AB „Grigeo Klaipėda“ pateikto Agentūros Kuršių marių ekologinės būklės ar ekologinio potencialo bei cheminės būklės pablogėjimo dėl AB „Grigeo Klaipėda“ vykdytos galimai neteisėtos veiklos neigiamo poveikio aplinkai bei kitiems aplinkos komponentams reikšmingumo įvertinimo (toliau – **Vertinimas**).

Pažymime, kad Agentūra gavo 2020-02-10 Departamento raštą Nr. (5.3)-AD5-2025 „Dėl neigiamo poveikio aplinkai reikšmingumo įvertinimo“ su prašymu atlikti AB „Grigeo Klaipėda“ galimai vykdytos neteisėtos veiklos neigiamo poveikio aplinkai bei kitiems aplinkos komponentams reikšmingumo įvertinimą. Atsakydama į prašymą, Agentūra atliko ir 2020-05-11 raštu Nr. (31)-A4E-3859 Departamentui pateikė Kuršių marių ekologinės ir cheminės būklės įvertinimą dėl AB „Grigeo Klaipėda“ galimai vykdytos neteisėtos veiklos. Pažymime, kad Glimstedt rašte dokumentas, įvardijamas kaip **Vertinimas** yra pagrindinis dokumentas, kuriame Agentūra teikė savo išvadas dėl AB „Grigeo Klaipėda“ galimai neteisėtos veiklos poveikio Kuršių marioms.

1. Dėl Glimstedt rašte teiginių dėl prieštaravimų palyginant Agentūros atliktą vertinimą Apžvalgoje ir Vertinime.

Atkreipiame dėmesį, kad negalima lyginti šių dviejų vertinimų, nes abiejuose dokumentuose vertinti skirtingi periodai, skirtingas stočių skaičius. Apžvalgoje pateiktos bendrojo azoto kaitos tendencijos išanalizavus 2000 - 2019 m. duomenis, Kuršių marių būklės ties AB „Klaipėdos vanduo“ išleistuvu (3B stotis) vertinimas atliktas 2010-2017 m laikotarpiui, nurodant vyraujančios būklės intervalą (vidutinė – labai bloga), ekologinis potencialas ties 3B lygintas su bendra Klaipėdos sąsiaurio potencialo kaita. Vertinime analizuoti 2012 - 2019 m. periodo (nuo galimo nevalytų nuotekų išleidimo pradžios – 2012 m.) duomenys, potencialas įvertintas atskirose sąsiaurio stotyse (1, 2, 3B) ir palygintas su kaita atskirais metais tose pačiose stotyse.

2. Dėl Glimstedt rašte teiginių, kad TIG Environmental aplinkosaugos ekspertai atliko Agentūros vertinimo analizę, kurioje teigia, kad, nei ties, nei šalia AB „Klaipėdos vanduo“ išleistuvo BDS₇, bendrojo azoto ar bendrojo fosforo koncentracija nedidėjo. Toliau teigiama, kad kalbant apie vandens kokybės pablogėjimą 2 ir 3B stotyse, nėra stebima statistiškai reikšminga BDS₇, bendrojo azoto ar bendrojo fosforo didėjimo tendencija.

Agentūra, Kuršių marių dalies, Klaipėdos sąsiaurio, kuris priskiriamas labai pakeistiems vandens telkiniams, būklę vertino pagal ekologinio potencialo kriterijus, nurodytus Paviršinių vandens telkinių vertinimo metodikoje (toliau – Metodika)¹. Pagal Metodiką yra apskaičiuojamos atskirų rodiklių - bendrojo azoto, bendrojo fosforo ir chlorofilo „a“ vidutinės šiltojo periodo (birželio-rugsėjo mėn.) vertės ir, atsižvelgiant į vandens druskingumo klases, nustatomas jų atitikimas vienai iš penkių ekologinio potencialo klasių. Ekologinio potencialo klasės pagal atskirų rodiklių vertes integruojamos į bendrą potencialo vertinimą.

Tuo tarpu iš Glimstedt rašte pateiktos informacijos suprantame, kad TIG Environment ekspertai poveikio nebuvimą grindžia tik atskirų rodiklių tendencijomis. Glimstedt rašte nepateikta informacija, koks buvo nagrinėtas periodas ir sezonas darant išvadas apie tendencijas, nepateikta informacija, kad buvo vertinta jūrinio vandens įtaka.

Vertinant Kuršių marių vandens būklę labai svarbu įvertinti sezoninius svyravimus, nes skaičiuojant tik vidutinius vandens kokybės rodiklių vidurkius, neatsižvelgiant į jūrinio vandens paplitimą ir remiantis tik tam tikrų parametrų koncentracijų tendencija Klaipėdos sąsiauryje, galima nustatyti mažėjančias bendro azoto ar bendrojo fosforo tendencijas (nes jūriniame vandenyje šių biogeninių elementų mažiau), bet tai yra neteisinga išvada, sprendžiant apie Kuršių marių būklę. Pagal Metodiką, esant jūrinio vandens masėms Klaipėdos sąsiauryje, nustatyti daug griežtesni ekologinio potencialo kriterijai biogeniniams elementams. 2012-2019 m. laikotarpiu apie 50 proc. matavimo atvejų Klaipėdos sąsiaurio 1, 2 ir 3B tyrimų vietose fiksuotas jūrinis vanduo (druskingumas > 4 promilės), pasižymintis mažesnėmis maistingųjų medžiagų (azoto ir fosforo) ir chlorofilo „a“ koncentracijomis. Todėl, pažymime, kad mažėjančios tendencijos dar neparodo, kad ekologinė būklė gerėja, jei vandens telkinyje dominuoja jūrinis vanduo, kuriam taikomi griežtesni gero ekologinio potencialo kriterijai. Be to, atskirų rodiklių mažėjimo tendencijas naudojo ir Agentūros specialistai ir Agentūros Vertinime yra nustatyta, kad 2012-2019 m. laikotarpiu pastebima vidutinių metinių bendrojo azoto koncentracijų ties AB „Klaipėdos vanduo“ išleistuvu (3B stotis) didėjimo tendencija ir nustatytas ekologinio potencialo pasikeitimas per 1 klasę artimiausiose 2 ir 3B stotyse.

Agentūra, atlikdama Kuršių marių vandens būklės vertinimą, kurio pagrindu parengtas dokumentas minimas, kaip Vertinimas, pasirinko 3B, 1 ir 2 stotis ir atskirai kiekvienai stočiai atliko detalią būklės kaitos analizę pagal Metodiką ir nustatė tendencijas 2012-2019 metų laikotarpiu. Tuo pagrindu Vertinime pateikta išvada, kad „Klaipėdos sąsiaurio ekologinė būklė suprastėjo per vieną klasę 2017-2019 metais 3B ir 2 monitoringo vietose“. Papildydami, atkreipiame dėmesį, kad

---

¹ Paviršinių vandens telkinių būklės vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. D1-210 „Dėl Paviršinių vandens telkinių būklės nustatymo metodikos patvirtinimo“.

siekiant kiek galima tiksliau įvertinti Klaipėdos sąsiaurio ekologinio potencialo klasių pokyčius 2012-2019 m. laikotarpiu, atskirai buvo nagrinėti ir lyginti atvejai esant tokiam pačiam, 2-4 promilių vandens druskingumui.

3. Dėl Glimstedt rašte teiginio, kad monitoringo duomenys prieštarauja Agentūros vertinimui.

Agentūra, kaip ir TIG Environmental, vertino daugiametes tendencijas, tačiau ne pačios tendencijos, o ekologinio potencialo klasės pablogėjimas per vieną klasę, vadovaujantis 2006-05-16 Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-228 patvirtintu Aplinkos atkūrimo priemonių parinkimo bei išankstinio pritarimo gavimo tvarkos aprašu (toliau – Aprašas) ir atsižvelgiant į vieną iš sąlygų – paviršinio vandens telkinio ekologinė būklė ar ekologinis potencialas pablogėjo bent per 1 klasę Aprašu, nulėmė Agentūros išvadą.

4. Dėl Glimstedt rašte teiginio, kad laikotarpiu nuo 2012-01-01 iki 2020-07-23 Kuršių marių vandens būklė, vertinant bendrojo azoto, bendrojo fosforo ir BDS₇ koncentracijas, neviršijo leistinos taršos normatyvų, o didžiąją šio laikotarpio dalį atitiko ir geros būklės reikalavimams ir pateikia nuorodą į (iii) - vandens geros būklės teisinius reikalavimus, taikytinus Kuršių marių vandens būklei.

Vadovaujantis Metodika, geros ekologinės būklės reikalavimai BDS₇ koncentracijai nėra taikomi, todėl neaišku, su kokia ribine verte BDS₇ koncentracijos buvo lyginamos. Taip pat, atkreipiame dėmesį, kad bendram azotui, bendram fosforui ir BDS₇ vandens telkinyje nėra taršos normatyvų (pagal Metodiką yra tik siektinos geros ekologinės būklės/potencialo vertės azotui ir fosforui), todėl neaišku, ką norima pasakyti šia sakinio dalimi ir su kokiais taršos normatyvais lyginamos koncentracijos paviršiniame vandens telkinyje. Kita šios išvados dalis - "... o didžiąją šio laikotarpio dalį atitiko geros būklės reikalavimus", gali iš dalies būti taikoma tik bendram fosforui, tuo tarpu bendrojo azoto koncentracijos paviršiniame vandenyje pagal Metodiką geros būklės reikalavimų neatitinka.

Agentūra nesutinka su TIG Environment ekspertų vertinimu ir pabrėžia, kad Agentūra atliko Kuršių marių vertinimą pagal galiojančių teisės aktų reikalavimus ir atsižvelgė į sąlygas būdingas šiam vandens telkiniui.

Direktorius

Rimgaudas Špokas

Aistė Kubiliūtė, tel. +370 683 05156, el. p. aiste.kubiliute@aaa.am.lt

Nijolė Remeikaitė-Nikienė, tel. +370 46 41 04 55, el.p. nijole.remeikaite@aaa.am.lt

Aldona Margerienė, tel. +370 686 17470, el. p. aldona.margeriene@aaa.am